

گزارش رویداد "حمل و نقل بین المللی کالا و خدمات؛ چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو"

۱۴۳ مین رویداد سیاستی شریف با عنوان "حمل و نقل بین المللی کالا و خدمات؛ چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو" روز دوشنبه یکم دی ماه ۱۴۰۴ از ساعت ۱۶ الی ۱۷:۳۰ توسط پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد. در این رویداد، جناب آقای محمدمهدی سرلک، مدیرکل هلدینگ حمل و نقل بین المللی ۷۷۷، جناب آقای بهزاد رعنائی، رئیس هیئت مدیره شرکت DKM و مدیر سابق فروش کشوری شرکت DHL و جناب آقای دکتر سیدمرتضی قدمگاهی، رئیس کمیسیون زنجیره تامین و لجستیک خانه صنعت، معدن و تجارت جوانان ایران به عنوان اعضای پنل حضور داشتند. جناب آقای امیر شهرآئینی پژوهشگر حوزه سیاست‌گذاری نوآوری در پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف، دبیری این رویداد را بر عهده داشت.

نشست تخصصی «حمل و نقل بین المللی کالا و خدمات: چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو» با هدف بررسی واقع بینانه وضعیت فعلی بازار حمل و نقل بین المللی و تحلیل چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی فعالان این حوزه برگزار شد. این پنل تلاش داشت با اتکا به تجربه‌های میدانی، شکاف میان سیاست‌گذاری و اجرا را برجسته کرده و تصویری دقیق از گلوگاه‌های ساختاری، ریسک‌های بازار و مسیرهای بالقوه اصلاح و بهبود ارائه دهد. در ابتدای این نشست، آقای شهرآئینی ضمن معرفی موضوع رویداد و اعضای پنل، توضیحاتی در خصوص مباحث کلیدی و سرفصل‌های این رویداد ارائه کرد و سپس هرکدام از اعضای پنل به معرفی خود و حوزه تخصصی‌شان پرداختند.

حمل و نقل بین المللی کالا و خدمات: چالش ها و فرصت های پیش رو

دوشنبه ۱ دی | ۱۶ الی ۱۷:۳۰

محمد مهدی سرلک

مدیرکل هلدینگ
حمل و نقل بین المللی VVV

مرتضی قدمگاهی

رییس کمیسیون لجستیک و زنجیره تامین
خانه صنعت معدن و تجارت جوانان ایران

بهزاد عنایی

رییس هیئت مدیره شرکت DKM
مدیر فروش کشوری سابق شرکت DHL

امیر شهرآئینی

پژوهشگر پژوهشکده سیاست گذاری
دانشگاه صنعتی شریف
(دبیر نشست)

نشست به صورت مجازی از طریق اسکای روم بخش می گردد

VC.SHARIF.EDU/CH/SPRI

LIVE (۱۵۰)

پژوهشکده سیاست گذاری
دانشگاه صنعتی شریف

در ابتدای بحث، اعضای پنل با توجه به تجربیات عملیاتی خود تأکید کردند که مهم‌ترین چالش‌های روزمره فعالان این حوزه نه در سطح اسناد رسمی، بلکه در فرآیندهای اجرایی و تعاملات بین‌نهادی بروز می‌کند. ناپایداری رویه‌ها، تعدد مراجع تصمیم‌گیر و نبود پیش‌بینی‌پذیری، از جمله عواملی هستند که هزینه و زمان عملیات حمل را به‌طور قابل توجهی افزایش می‌دهند.

بحث وجود تحریم‌های گسترده نیز در حال حاضر یکی از مهمترین چالش‌های روزمره فعالان بازار حمل‌ونقل بین‌المللی است. همچنین عدم امکان انجام بیمه خارجی برای محموله‌ها به دلیل وجود تحریم‌ها از دیگر چالش‌های جدی برای فعالان حوزه حمل‌ونقل بین‌المللی است. از دیگر چالش‌های روزمره در این حوزه می‌توان به بی‌ثباتی نرخ ارز و عدم پیش‌بینی‌پذیری نرخ‌ها اشاره کرد که باعث بروز مشکلاتی برای شرکت‌های حمل‌ونقل و نیز مشتریان آن‌ها می‌شود.

در ادامه این رویداد، به این نکته اشاره شد که نوسانات نرخ حمل و هزینه‌های جانبی، برنامه‌ریزی بلندمدت را برای شرکت‌ها دشوار کرده است. مدیریت ریسک بیش از آنکه مبتنی بر ابزارهای رسمی باشد، متکی بر تجربه، شبکه ارتباطی و انعطاف‌پذیری عملیاتی شرکت‌هاست. همچنین با اشاره به این موضوع که صنعت حمل‌ونقل یا لجستیک از مبدا تا مقصد، به مثابه یک زنجیره است بر این نکته تأکید شد که انتقال کامل ریسک به مشتری یا اپراتور، در بلندمدت ممکن است به تضعیف اعتماد بازار منجر شود.

به اشتراک‌گذاری تجربیات اعضای پنل نشان می‌دهد که در بازار حمل‌ونقل بین‌المللی برخلاف بازارهای سنتی، مزیت رقابتی صرفاً از طریق قیمت‌گذاری حاصل نمی‌شود؛ بلکه اعتماد، سابقه عملکرد و توان حل مسئله در شرایط بحرانی، نقش تعیین‌کننده‌تری در جذب و حفظ مشتریان ایفا می‌کند. علاوه بر آن، سابقه علمی و عملیاتی افرادی که در مناسب کلیدی در شرکت‌ها فعالیت دارند از مهمترین مواردی است که باعث جذب مشتریان می‌شود. همچنین ورود به بازارهای جدید بدون شناخت دقیق مقررات و بازیگران محلی، یکی از دلایل شکست شرکت‌ها در این حوزه به شمار می‌رود.

در حوزه لجستیک، زمان تحویل کالا و هزینه حمل کالا، دو مولفه کلیدی است که به عنوان مزیت رقابتی شرکت‌های فعال در این حوزه مطرح می‌شود. برای برخی شرکت‌های تولیدی یا کارخانه‌ها، سرعت تحویل برخی قطعات خاص که در بخش تولیدی و فنی بکار گرفته می‌شود، از اهمیت بالاتری برخوردار است. همچنین، یکی از ماموریت‌های اصلی شرکت‌های فعال در حوزه حمل‌ونقل بین‌المللی، دادن خدمات مشاوره‌ای به مشتریانی است که نیاز به راهنمایی در جهت انتخاب نوع خدمات حمل‌ونقل کالا دارند.

در خصوص به‌کارگیری فناوری در عملیات حمل‌ونقل، فناوری به‌عنوان یک ابزار پشتیبان عملیات مورد بحث قرار گرفت، نه یک راه‌حل مستقل. تجربه‌ها نشان می‌دهد که دیجیتالی‌سازی زمانی اثربخش است که با بازطراحی فرآیندها و آموزش نیروی انسانی همراه باشد. استفاده جزیره‌ای از فناوری بدون هماهنگی نهادی، در این حوزه اثرگذاری محدودی دارد.

در بازار حمل‌ونقل بین‌المللی، باید همیشه آمادگی رویارویی با شرایط عدم قطعیت را داشت. اعضای پنل در این قسمت از رویداد بر این نکته تأکید کردند که شرکت‌های موفق، عدم قطعیت را به یک متغیر مدیریتی تبدیل کرده‌اند و به‌جای انتظار برای ثبات، سناریوهای جایگزین و مسیرهای انعطاف‌پذیر را برای شرایط اضطراری طراحی می‌کنند.

در بخشی از این پنل، سخنرانان به ذکر تجربیات شرکت‌های حمل‌ونقل در دوران جنگ ۱۲ روزه و اثرات این واقعه بر فرآیندهای شرکت‌ها پرداختند. شرکت‌های حمل‌ونقل در این دوران بحرانی نهایت تلاش و کوشش خود را بکار گرفتند تا زنجیره تامین کالاها در کشور متوقف نشود. همچنین با توجه به شرایط عدم قطعیت در خصوص آینده کشور، پیش‌بینی‌های لازمی در خصوص لجستیک کالاهای اساسی در شرایطی مشابه دوران جنگ ۱۲ روزه انجام شده است.

در انتهای این پنل نیز، ترخیص کالا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های زنجیره حمل‌ونقل معرفی شد. اختلاف در تفسیر مقررات، ناهماهنگی میان دستگاه‌ها و هزینه‌های پنهان، از عوامل اصلی تأخیر و افزایش ریسک عملیاتی عنوان گردید. نقش کیفیت تعامل با کارگزاران گمرکی نیز بسیار تعیین‌کننده ارزیابی شد.